

Samenvatting vergadering Sector Commissie Banken van 14 september 2022

Aanwezig: Birgitta Hengreen (vz), Qiuling Tsar, Aad den Hertog, Martijn Verleun, Dirk Willem Huizinga, Jolanda van Rooij, Elsbeth Blonk-Jetten, Lizette Bruidegom, Gijs Borghouts.

Afwezig: Paul Nijssen, Michael van der Weide, Rogier van Adrichem, Franca Smolders, Vincent Hoefakker

1) Welkom, Birgitta meldt dat Aad en Gijs zijn benoemd als lid voor een tweede termijn. Deze vergadering staat voor een belangrijk deel in het teken van het thema fraude/AML. Helène Erftemeijer (NVB) is aanwezig om een kennissessie te verzorgen over de strategie voor (het realiseren van) een effectieve poortwachter zoals die in de visie van de NVB ligt opgesloten.

2) Helène gaat in op het door de NVB opgestelde Gameplan 2022-2024: 'Transformatie naar een proportionele en betekenisvolle poortwachtersrol'. Ze benoemt de kernelementen van een Effectieve poortwachter te weten: focus op preventie, proportionaliteit en efficiëntie, klantimpact en samenwerking. In haar presentatie gaat ze in op het House of 8. Dat omvat de volgende onderdelen:

- a) Common intent AML/CFT-keten
- b) strategie effectieve poortwachter
- c) proportionaliteit
- d) klantimpact
- e) samenwerking
- f) people
- g) communicatie
- h) meetbare succesindicatoren

De NVB wil met een aangepast plan van aanpak flinke stappen gaan zetten om de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering op een meer effectieve en proportionele wijze tegen te gaan. De basis is in het verleden gelegd en er is veel gebeurd door publieke en private instanties. Zo is bv de TMNL (Transaction Monitoring Nederland) opgericht, een samenwerkingsverband van een aantal banken om (geanonimiseerd) transacties te analyseren en onderzoeken. Hersteloperaties zijn nog gaande om risico's van klanten goed in te schatten, verdachte transacties te analyseren en de compliance processen beheerst en overeenkomstig de Wwft te laten verlopen. De verwachting is dat eind 2023 alle herstelacties zijn afgerond. Helene benadrukt dat een goed en degelijk ingericht UBO register zeer behulpzaam kan zijn bij de uitvoering van klantonderzoeken. Dit geldt overigens ook voor de EBA guidelines. Helene geeft aan dat er op korte termijn een KYC taxonomie komt met een ingebouwde tooling voor (in eerste instantie) vastgoedmaatschappijen. Uiteindelijk is het doel te komen tot een standaardaanpak met eenduidige selectiecriteria voor indeling in risico-categorieën. De veranderingen in het plan van aanpak zullen ook leiden tot wetsaanpassingen (bv artikel 10 Wft over uitbesteding) waarbij rekening gehouden moet worden met de privacyregels zoals vastgelegd in de AVG. Belangrijk in de nieuwe aanpak is de samenwerking met brancheorganisatie omdat zij veel inside informatie hebben over specifieke branchekarakteristieken en klantprofielen. Ook DNB lijkt in haar onlangs uitgekomen publicatie ruimte te geven voor een meer innovatieve aanpak. Dit onder de voorwaarde dat de basis compliance processen op orde zijn. Duidelijk is wel dat alle (publieke en private) partijen voortvarend te werk willen gaan en dat men zich bewust is van samenwerking in het bereiken van tastbare resultaten. Helène geeft de volgende drie kernelementen aan voor een betekenisvolle poortwachtersrol in de AML/CFT-keten

- 1) voldoen aan AML/CFT wet- en regelgeving;
- 2) leveren van hoogwaardige informatie aan relevante autoriteiten om financiële criminaliteit te voorkomen op basis van nationaal geprioriteerde dreigingen en risico's;
- 3) operationaliseren van proportionele risico-gebaseerde beheersmaatregelen om het risico gebruikt te worden voor illegale activiteiten te mitigeren.

De stappen naar een effectieve poortwachter kunnen als volgt worden weergegeven:

- prioriteren van ML/TF risico's op basis van nationale dreigingen en risico's
- realiseren proportionele risico-gebaseerde beheersmaatregelen
- bewerkstelligen van een risicorelevante klantervaring
- benutten van privacy enhancing technology, overheidsbronnen, AI en machine learning
- prioriteren van middelen en collectieve inspanningen
- samenwerken interbancair en met publieke partijen (FIU, Opsporing, OM)
- meten van resultaten in de gehele AML/CFT-keten.

Binnenkort komt de NVB met een rapportage met bevindingen en aanbevelingen over het oplossen van knelpunten in de naleving van de Wwft.

3) De samenvatting van de vergadering van 9 juni 2022 wordt nog becommentarieerd door Dirk Willem en Jolanda. Na verwerking van hun opmerkingen wordt het geaccordeerd. Geaccordeerde samenvattingen worden op de website geplaatst (zonder actielijst).

4) Er zijn geen nieuwe vermeldenswaardige ontwikkelingen rond duurzaamheid en AML, behoudens dat DNB een nieuw rapport heeft uitgebracht over de bestrijding van financieel economische criminaliteit ('Van herstel naar balans'). Het betreft een vooruitblik naar een meer risico-gebaseerde aanpak van het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering. DNB benadrukt nog eens dat een risico-gebaseerde aanpak voor DNB de kern vormt van haar toezicht op de poortwachtersfunctie ten aanzien van financieel economische criminaliteit. Ook geeft ze aan dat ze in haar beleidsuitingen in toenemende mate zal werken met een risico-gebaseerde benadering, en ruimte zal geven voor innovatieve toepassingen. DNB geeft ruimte om te experimenteren met digitale innovaties in het bestrijden van financieel economische criminaliteit, specifiek met machine learning en de digitale identiteit. Voorwaarde voor verantwoorde innovatie is wel dat de onderliggende Wwft-compliance processen op orde zijn, dat de IT-infrastructuur betrouwbaar is en dat de kwaliteit en beschikbaarheid van data geborgd zijn. Jolanda geeft aan dat het voor haar nog niet duidelijk is of en in hoeverre er wijzigingen zijn in dit rapport in vergelijking met de huidige praktijk/regelgeving met betrekking tot de risico-gebaseerde aanpak.

5) Het meerjarenplan is een living document en wordt aangepast als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Lizette zou graag aandacht willen voor de ontwikkelingen met betrekking tot het In Control Statement of zoals in het rapport van de Leidse Universiteit wordt aangegeven de Verklaring omtrent Risicobeheersing (VOR). De ontwikkelingen zijn interessant voor financiële ondernemingen waaronder banken. De NBA is sterke voorstander van verbetering van de keten met name om de governance, de interne beheersing en de kwaliteit van de accountantscontrole te verbeteren. De NBA wil het ICS in de wet vastgelegd zien, echter dat was een brug te ver voor het ministerie. Ze opteert nu voor aanpassing van de Corporate Governance Code op dit onderdeel. Het ICS zou niet alleen de (beheersing van de) financiële processen moeten omvatten maar uitgebreid moeten worden naar de beheersing van de operationele, risico- en compliance processen. Volgende vergadering dit punt op de agenda zetten.

Het concept vergaderschema wordt geaccordeerd. De invites kunnen worden uitgestuurd.

Regelmatig worden er binnen de NBA externe consultaties (bv van (te wijzigen) wet- en regelgeving of van regels van DNB) doorgestuurd die betrekking hebben op de financiële sector en (mogelijk) bestemd

zijn voor de SCB om commentaar te leveren. Rob stelt voor dat een eerste beoordeling door hem zal worden uitgevoerd en dat het eventueel voorleggen aan de leden zal plaatsvinden in overleg met Birgitta en Paul. De SCB vindt dit een goed voorstel.

6) Ten aanzien van vaktechnische onderwerpen worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Er zijn geen bijzonderheden te melden uit de controles van de halfjaarcijfers van banken en/of de COREP/FINREP staten.

Er zijn geen specifieke bevindingen te melden uit de controles van de vermogensscheiding bij beleggingsondernemingen. We wachten af of de AFM nog met (structurele) bevindingen komt.

De voorstellen van Bert Vissers (lid SAM, EY) voor tekstaanpassingen voor het 'assurance-rapport onderzoek vermogensscheiding beleggingsondernemingen' worden overgenomen en geaccordeerd.

Aad vraagt naar de stand van zaken rond de controle van het kostprijsmodel. Dit in het kader van de evaluatie van de wetgeving (Wft en BGfo, 2013) van het provisieverbod en kostprijsmodel. De externe accountant kreeg de taak om het kostprijsmodel jaarlijks te controleren (art. 86g BGfo). In de evaluatie bij het ministerie van Financiën is door vertegenwoordigers van SVP en SCB aangegeven dat onder stabiele omstandigheden de externe controle van het kostprijsmodel eens in de drie jaar kan plaatsvinden. In die tussenliggende jaren zou de IAD het kostprijsmodel kunnen auditen. Rob gaat na wat de stand van zaken is rond de evaluatie en de voorgenomen wetswijzigingen.

Het ACB heeft een verzoek gedaan aan de voorzitters van de commissies om input voor het ACB jaarplan 2023. De SCB geeft aan dat er geen plannen zijn om nieuwe NBA-uitingen (als uitleg van regelgeving) te gaan opstellen. Het opstellen van een NBA-alert specifiek voor bankaccountants ligt niet in de verwachting, maar onverwachte ontwikkelingen in de sector met veel impact die een Alert noodzakelijk maken kunnen niet worden uitgesloten. Belangrijk is Handreiking 1145 actueel te houden door, als daar aanleiding toe is, snel wijzigingen aan te brengen.

7) De externe overleggen met Accountancy Europe, DNB en NVB geven aanleiding tot de volgende opmerkingen

Het verslag van het overleg tussen ECB en AE wordt als nuttig ervaren

Met DNB zal contact worden gelegd of een overleg DNB/SCB in het najaar zinvol is (bv naar aanleiding van de pilot)

Met de NVB zal contact worden opgenomen over de agenda van het geplande overleg op 23 november

8) De artikelen over de banken worden voor kennisgeving aangenomen.

9) Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.